

„EDINOST“
izhaja po triletnem tednu v šestih iz-
danjih ob torkih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . f. — 2.00, izven Avstrije f. 1.00
za tri mesece . . . 5.00 . . . 1.50
za pol leta . . . 10.00 . . . 3.00
za vsa leta . . . 20.00 . . . 6.00
Na naročbe brez priložene naročilnice se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.,
izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtnice in javne zahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spre-
jema upravitelstvo ulice Molina pie-
colo št. 2, II. nadst. Odprte reklamacije
so proste poštnine.

„Edinost je moč!“

Zastopnikom naroda!

(Dopis iz Ljubljane.)

S—n. Naši domači in pa celjski in v
obče spodnještajski Nemci in nemškutarji,
ki koketujejo zdaj z nemškimi nacijonalci,
zdaj zopet z židovskonomškimi liberalci, in
kajih duševni organi njihove politične rev-
ščine so: graška „Tagespost“, celjsko časni-
karsko budalo „Deutsche Wacht“ in panger-
manska „Marburger Zeitung“, podobni so
razposajenemu mestnemu gizdalnu, ki snubi
in se opleta v vsakdanjem življenju okoli
meščanske hčere ter prezira in zametava
preprostega národa ničmanj omikano dekle,
zato, ker vidi, da tudi „drugi tako delajo!“
— Tako opičarsko motovilo sicer ve, da sta
tacega preprostega dekleta poštenost in srce
več vredna nego desetih mestnih „krasotic“,
pa to mu ne gre v glavo, kako bi mogel tak
kandidat doseči svojo srečo, cilj in konec v
življenju, ko bi se „ponižal“ (!) do vsakda-
njega praktičnejšega življenja! . . . In taki
so ti naši Nemci in nemškutarji v svojem
dejanju in nehanju! . . . Preprosti slovenski
in slovanski národ črtijo ti pogoltni libe-
ralci; kjer pa njih židovski preparirani nos
izvoha kaj materialnih prednosti in dobička,
tam jih pa ni sram pograbit slovenske
hčere! . . . Tudi v politiki so taki! Strah
jih je pred nami, ko komaj začujejo sloven-
sko — koreniko, in mrzel mrtvaški pot jih
obljuje, ko se le spomnijo, da nas je samo v
Avstriji — dve tretjini! Brrr! . . . Ta strah
hoče nekaj reči in nam tudi pove! . . . Le
glejte jih, kako besne ti esabni kapitalisti!
Slovenec ni, to so Slovani, — Nemcem in
nemškutarjem vse, in naj so ti ali oni še
tako podle duše! In podli so — v politiki,
podli v praktičnem življenju! A zakaj se za-
vedno slovanstvo temu pangermanskem ele-
mentu ne postavi po robu — odločno in ne-
upogljivo? Kaj smo Slovenci in Slovani za
to na svetu, da bi nas povsod le porivali
skozi — duri?!

Mar nismo tudi mi ustvarjeni po božji
podobi? Mar ne vršimo točno svojih dolžno-
stij do človeštva in do države, v kateri ži-
vimo; mar ni vsa naša politična in národna
borba pravo za pravo eminentno kulturna
borba? Mar ne znači naša borba za svoja
politiška prava borba za politično svobodo?
Dá: le mi, ki se borimo za enakopravnost
vseh, le mi smo propovedniki evangelja miru.
le mi smo boritelji za vzvišena krščanska
načela, le mi smo liberalen življenj v pravem,
plemenitem pomenu te besede! Kdor nas ob-
jektivno sodi, mora nam pripoznati, da nam
pri vsem našem prizadevanju in stremljenju
velja geslo: Lojalnost in brezpogojno uda-
nost cesarju, svobodo in pravico vsem!

In mi naj bi robovali raznim nemško-
liberalnim hegemonom in laškožidovskim na-
silničem, mi, ki se moremo sklicevati za-
jedno na idejalno poštenost svojih namenov
in na svoje — število?!

Pa ne!

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šturm.

III.

Po sestanku na Medvedgradu ni bilo še
minolo ni leto dni. Vedro je napolnilo jutro
sv. Jurija. Polja so se vsula bujnim zeleni-
lom, drevje in grmovje belilo se v polnem
cvetju. Po nebu plavali so tu pa tam svetli
oblaki, kakor čudne ptice iz neznanih kra-
jev; lastavica, sedeča na strehi, zibala je
glavico in pozdravljala čvrče lajsko domo-
vino. Mirno valila se je Sava po svoji
strugi in zadevala tu pa tam ob gosto vrbje
na peskastej plitvini, ali pljuskala ob dno

A vendar je ljudskih zastopnikov na slo-
venskem ozemlju, ki bi hoteli s takimi na-
sprotniki delovati v harmoniji in političnem
soglasju za koristi našega avstrijskega —
germanstva! Kam pridemo Slovenci, kar nas
broji statistika, takim spekulacijskim politi-
kovanjem in — osebnim koristilstvom!?

Nemški levičarji, Poljaki in laški klub
se drže v drž. zboru drug drugega kakor klop
kože, kadar gre za interese jednega ali dru-
zega, pri nas pa ni ne za te ne za one in-
terese skupnega delovanja — izvzemši neka-
tere slučaje, kjer je bila moralna sila!
— kakor bi moralo biti! Je-li tako ravná-
nje vredno mož, ki jih je slovenski národ
poslal v državni zbor? Pokažite nemškoži-
dovskemu elementu in vsemu, kar je z njim
solidarnega, — zobé in pokažite jih potem
zajedno tudi odločujočim činiteljem, pa boste
videli, kako hitro dobe respekt pred nami
— „der inferioren Rache!“ — Če in dokler
tega ne storite vi poslanci, imela nas bode
znana visoka gospóda in njih krogi za na-
vadne tepece in vam še bolj kot dozda mo-
hila v obraz „testimonium paupertatis“, češ:
saj ste politične šleve, kdo se vas neki boji!
— Slovenski národ mora pa pri tacihi za-
stopnikih — revščine poginiti!

**Poročilo tajnice na občnem zboru
ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.**
(Konec.)

Božičnice ne morem beležiti v leto-
šnjem poročilu in to zato ne, ker, kakor
nam vsem znano, je bila tudi naša sloven-
ska šola zaprta radi bolezni skoro do istega
časa, v katerem bi se bil imel vršiti ta
stalni naš praznik. Vendar nabirale smo da-
rov ob tej priliki, kakor druga leta in še
več, kajti nabrano svoto poslale smo slavnemu
vodstvu v Ljubljano, ki se je pritoževalo, da
ima za našo šolo preobilo stroškov. Zamol-
čati pač ne smemo, da so čč. darovatelji
pomnožili svoje darove, ko so slišali, da so
isti za vzdrževanje slovenske šole; čast in
hvala jim! Odtrgalo se je od nabrane svote,
kakor vam pozneje sporoči g. blagajnika, to-
liko denarja, da se je napravilo obnavilo
najpotrebnejšim otrokom iz šole in iz vrtea;
obleke ni se kupilo, razdelilo se je le toliko,
kakor se je je dobilo od rodoljubnih naših
trgovcev. Poslano svoto 1000 Kr. postala je
naša podružnica zopet pokroviteljica; ob enem
smo se pa tudi osvedočile, da slovenski sta-
riši ne pošiljajo svojih otrok v slovensko
šolo radi darov, ampak zato, ker se zavedajo,
da je to edino pravo in naravno.

Pri nabiranju Cirilo-Metodijskega daru.
letnine, „Božičnice“ in sploh ob vsakej pri-
liki, nam je vrla in neumorna pomagalka g.
F. Metlikovič, ki polna plemenitega rodoljublja
in vnetja za naš napredek izkazuje se ob
vsakej priliki marljivo bučlico. Izrekamo ji
tu javno svojo najtoplejšo zahvalo, priporo-
čamo se ji za nadaljno podporo, proseč jo, da
ostane kakor dosedaj najdelavnejša poverjenica,

revnih ribarskih koč. Tedaj ni bilo ni sav-
skega mosta ni savske ceste. Če si šel od
Siska proti Zagrebu, treba je bilo prek vode
„kraljevim brodom“ nedaleč od mestnega
sela Trnja. Ta prevoz bil je tedaj last Gre-
gorjancev; bil je niže še manjši prevoz po
imenu „Grguričev brod“, ali so ljudje rajše
brodili velikim, ker je Sava od nekdanj voda,
kojej ne moreš zaupati.

V jutro Jurjevega dne pridirjal je do
kraljevega broda zelenko (sirasti konj), a
na njem mlad junak. Konj in jezdec opešala
sta od dolgega pota. Zelenko povsili je glavo
in leno prebiral noge, da si se mu je
videlo, da ni cigansko kljuse, a jezdec je
zamišljen pustil, da ga konjič nosi po svoji
volji, akoprem je imel ostre in velike ostroge.
Mladenču bilo je komaj dvajset let.

(Dosedanja, jako priljubljena predsednica
g. Trudnova ne prevzame več predsedništva
in naša prijetna dolžnost je, da se ji tu-le
zahvalimo za dosedanja pomoč.)

Koncem svojega poročila zahvaljujemo
se še slavnemu odboru slov. čitaonice, ki
nam je odstopal tudi letos svoje prostore za
naše seje, kakor cenjenemu listu „Edinost“,
ki nam je tiskal razna naznanila, doneske in
darove. Slovenke! Družba sv. Cirila in Me-
toda je edina, ki ne pozna razlike med
radikalcem, naprednjakom in klerikalcem. Tu
ni klerikalca, naprednjaka, ne radikalca, tu
je le Slovenec, kateremu je za naš jezik za
naš rod; on gleda na vso širno domovino,
oklepa vse rojake in osrčji, na mejah in one
obkrožene krog in krog po inorodcih, tu v
tej družbi spajajo se razni pojmi in razna
naziranja v edino pravi klic: Slovenec, Slo-
venka, ljubi svojo vero in svoj jezik! Med
tem, ko se naš mali národ, ki ima toliko
resnih potreb, cepi brezpotrebno v razne
stranke, v katerih pričajo in tratijo svoje
moči med sabo, smeje se nam dvojni sovraž-
nik, a naša mila Slovenija izvestno toži s
pesnikom, da

„Naša b'jeda od prastarih doba,

Jest: nesloga, prokleta od Boga“.

Zberimo se pod zastavo naših svetih
apostelnov in stojmo trdno vsaj me, ter
obračajmo vse sile v korist naši družbi in
naj se može naši uče od nas, kako je treba
delovati. Me jim pokažimo in povejmo, da
ni varno prepirati in pričakati se v hiši, v
tem, ko je hiša obdana se sovražniki, ki so
se že polastili in preže na naša polja,
naše njive in vrte. Ne na malenkostne pojme,
ampak gledati, ozirati se nam je na celoto.
Vse sile in vse moči uporabiti bi morali vsi,
kako li rešimo več lastnine našemu rodu.
Zavarujmo se torej najprej trdno proti vna-
jnemu sovražniku, otmimo iz njegovih grab-
ljivih rok našo last, ne vprašaje se: si radi-
kalec, naprednjak, klerikalec? ampak: si
Slovenec? Če si, dobro, skrbí, da pridobiš
svoji materi Sloveniji zvestih sinov in hčer,
ki bodo ljubili svojo vero, svoj rod in svoj
jezik z vsem srcem in z vso dušo. Oklenimo
se tedaj te naše družbe z vsem ognjem in
z vso ljubeznijo, prinašajmo ji novih udov in
darov ter pojdemo ji povsod na roko! Dr-
žimo se te družbe, ki ne pozna razlike sta-
nov, ne brezsmiselne razlike pojmov, ne bo-
dimmo tesnosrčne in naš pogled naj bo vprt
ne na nedolžno belo meglico tu le nad nami,
ampak na temne črne oblake krog in krog
tam na obzorji. Nihče od nas bi ne smel
imeti ni ednega znanca ni edne znanke, ki
bi ne bila vpisana v kako podružnico sv.
Cirila in Metoda, ki bi ne prinašala svojega
vsakoletnega darila družbi v pomoč. Le
ako bomo vsi zbrani pod zastavo naših
svetih apostelnov in ako postanemo bolj
dalekovidni, smeli bomo reči, da

„Ljube sreče puca zora

Ljubejšega jutra sviče danak“.

Lice bledkasto, plemenito, lasje dolgi, črni,
brčiči mali, čelo visoko, a sjajne oči pod
temnimi trepalnicami dve živi zvezdi, da jih
ni kalila neka otožnost. Mladenč bil je lep,
krepak, a lepši od brezbrčnosti in otožnosti.
Nataknil si je belo kunjo kapo postrani na
uho, a za kapoj vihralo mu je orlovo pero.
Suknja iz plavega sukna zapeta je bila ve-
likimi srebrnimi poteami (gumbami), a ozke,
višnjeve hlače vile so se krog krepkih ste-
gen. Čez široka pleča padal mu je težak,
črn plašč, pod bradoj zapet zlatoj sponoj. O
boku mu je visela kriva sablja, a za pasom
iz žolte beneške svilne tičale je mala puška
srebrom okovana. Tak bil je mladenč.

Ko je pridirjal do broda, vstavil se je
in zravnal na šedlu, zaklicavši glasno: „Oj
ljudje, odrinite!“

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.)

Poslanska zbornica je nadaljevala večeraj
splošno razpravo o preosnovi davkov.
Posl. Gessmann odklanja predlogo, ker
ista ne dovede do pravične razdelitve bre-
men; istotako poslanec Formanek, zlasti
z ozirom na žalostno finančno položeno de-
žel. Za predlogo so govorili Poljak Jed-
zejewicz in konservativca di Pauli in
Lienbacher, a poslednji le pod tem pogojem,
ako se bode skrbelo za olajšave kmetijskemu
stanu.

Celjsko vprašanje. Mogočni nemški
konservativci v Hohenwartovem klubu raz-
bijajo si glave noč in dan, kako bi rešili
— koalicijo iz nevarnosti, nastavše po celj-
skem vprašanju. Pa je tudi res težka naloga,
ki so si jo nadeli: zadovoljiti one, kojim je
celjsko vprašanje conditio sine qua non, za-
jedno pa potolažiti one druge, ki nočejo ni-
česar čuti o kaki pravični rešitvi tega vpra-
šanja. Napasiti bi hoteli kozo, a trava naj bi
ostala nedotaknjena. Da zadoste tej svoji
koalicijsko konservativni nalogi, vrte se go-
spóda nemško-konservativna prav po koali-
cijskem taktu: danes se izjavljajo za ome-
njeno zahtevo Slovencev, jutri sklepajo kom-
promise v neizprosnimi protivniki Slovencev,
pojutrnjem stavljajo predloge, ki ne morejo
zadovoljiti — nikogar. Po dolgem uprav
ahasverskem kolovratenju po širni pustinji
koalicijski zasledili so slednjič vendar-le na-
čin, kako bi se dalo rešiti celjsko vprašanje
v občno zadovoljnost, način, ki bi bil zares
genijalen, da ni tako neizrečeno — najiven.

Čujte le in — smejajte se: poročila je
gora in prišla je na svet smešna miška. Naj-
novejši predlog nemških konservativcev za
rešenje celjskega vprašanja je nastopni: Pri-
pravljalni razred za Slovence — ta zares kri-
čeča krivica — na celjskem gimnaziju naj se
odpravi, v prvih dveh razredih pa se napra-
vijo vsporednice po narodnosti in ne po a b c,
kakor je bilo dosedaj. Slovenski otrok bil
bi po tem predlogu zares na dobičku za
jedno leto, na zgubi pa bi bil na drugi strani,
ker bi se moral v prvih dveh razredih tem
pridneje učiti nemščine na račun drugih
predmetov, da bi mogel v tretjem razredu
slediti iz ključno nemškemu pouku.

Taka naj bi bila torej rešitev zahteve
Slovencev po slovenskem gimnaziju v
Celju, taka naj bi bila rešitev vprašanja, radi
katerega so baje naši slovenski koali-
ranci ostali v koaliciji. Nam pa je
dolžnost, da primemo danes te gospode za
besedo, da izstopijo iz koalicije, ako se celj-
sko vprašanje ne reši popolnjo. Predlog kon-
servativcev je gola ironija z ozirom na važ-
nost celjskega vprašanja, a mi se ironizovati
ne damo!

Volilna preosnova. Ne morda iz ka-
kega glasila „razdirajočih življenj“, ampak
iz glavnega glasila koalirancev, „N. Fr. Pr.“

Mahoma skočila sta dva moža iz koč
na drugem bregu in hitela v ladjo. Ni prošlo,
kar bi mogel izmoliti dva očenaša, in brod
je zadel v pesek pred mladenčem.

„Hvaljen Bog, ljudje!“ klikol je jima
mladenč, vzpel zelenka in skočil ko strela
v brod.

„Hvaljen Bog! Ste li vi vaša milost?“
odzdravil je mlajši brodar ter se uprl v ve-
slo. Prešlo je molče nekoliko trenutkov, in
evo mladenca na zagrebškem savskem bregu.
Tu je malo postal, pogladil zelenku grivo in
rekel naposled brodarjima, ki sta se klan-
njala do zemlje, ne da bi za čudo prasha
ni krajeerja brodarine:

„A kako vama, moža?“

(Dolje prih.)

posnemljemo, da je bila tudi zadnja seja pododseka za volilno preosnovo popolnem brez uspeha, ker se niso niti upali glasovati o tem ali onem predlogu, v bojazni, da ne bi zbežali iz sobe oni, ki so ostali v manjšini. Torej niti ona peščica gospodov, sedečih v pododseku, se ne morejo niti za las približati drug drugemu se svojimi nazori; kako bode še le v polni zbornici, ko se pojavi z vso svojo silo navskrižje v interesih koalicionih strank, ko pridejo do besede tudi druge, iz pododseka izključene stranke in ko si bode gospoda zastopnik tiščala nesa pred — argumenti z ulice. Poslednja seja pododseka za volilno preosnovo je morala poučiti slednjega slepeca, da koalicija absolutno ni zmožna za rešitev tega važnega vprašanja.

Preosnova davkov. Poslanska zbornica je započela te dni razpravo o vladni predlogi, tičejo se preosnove davkov. V člankih, priobčenih v „Edinosti“ meseca januarja, smo že naglašali, da eventualno znižanje zemljiškega davka za 10 ali 15 odst. je le paliativno sredstvo brez vsake trajne in izdatne vrednosti; in pri tem svojem menenju moramo vstrajati in naglašamo danes znova, da resničnega zboljšanja v sedanjem kritičnem stanju poljedelstva bi bilo pričakovati le tedaj, ako bi se premenil sistem v obdajevanju zemljišč, oziroma, ako bi se znižala in pravično razdelila skupna svota zemljiškega davka. Za to isto misel se je potegnil tudi poslanec Kozlovski v poljskem klubu s svojim predlogom, da naj klub glasuje za prehod v podrobno razpravo le tedaj, ako se vlada izjavi pripravljena, da zniža glavno skupno svoto zemljiškega davka. Daje poljski klub, kot steber koalicije, odklonil ta pametni predlog, temu se ne čudimo nikakor; čudimo se pa argumentom, s katerimi je večina podpirala svoj vsemu kmetovalstvu sovražni sklep. Gospoda so namreč rekli, da v prvo vlada ne bila hotela vsprejeti takega pogoja, a v drugo, da bi Galicijo utegnili potem zadeti večje breme, ker bi planinske dežele zahtevale po pravici, da se jim zniža določena glavna svota zemljiškega davka. Poljske gospode cinična sebičnost je sicer slavnoznana, ali na toliki „odkritosrčnosti“ moramo vendar strmeti: priznavajo namreč brez ovinkov, da morajo druge dežele plačevati na zemljiškem davku toliko preveč, kolikor plačujejo oni — premalo, ali ta krivica naj ostane za vse večne čase, saj boli druge!!! In od davčne preosnove, pri kateri imajo imenitno besedo taki sebičnejši, naj pričakuje naše kmetijstvo rešitve iz sedanjih zadreg?!

Različne vesti.

Odlikovanje. Nj. Vel. cesar podelil je ravnatelju finančne dežele blagajne v Trstu, Edvardu Weissu pl. Welden povodom umirovljenja istega, viteškim križem Fran Josipovega reda v priznanje mnogoletnega in zvestega službovanja.

Iv. pl. Zajc. Skladatelj Ivan pl. Zajc v Zagrebu odlikovan je povodom petdesetletnice glasbenega delovanja v priznanje uspešne delavnosti viteški križ Fran Josipovega reda. Vodstvo narodnega gledališča v Zagrebu pa je imenovalo jubilarja častnim članom narodnega gledališča in mu je gosp. intendant dr. Miletič izročil dotični dekret ter ob jednem čestital imenom članov narodnega gledališča.

Bolezen škofa tržaško-koperskega. Sinoči smo doznali, da se prevzvišeni škof dr. Ivan Nep. Glavin počuti že mnogo boljše. Ta veselje pojav brzojavili so mitropolit, knezu-nadškofu msgr. dr. Zornu v Gorico. — Mnogo ljudi prišlo je včeraj v biskupsko palačo povprašat, kakó je visokemu bolniku.

Nov odvetnik. Tržaška odvetniška zbornica vpisala je med svoje člane odvetnika dr. Ivana Franco-ta s sedežem v Bujah.

„Il Paese“ — zmrznil. Vsem prijateljem lahonstva javljamo pretresujočo vest, da je njih prvobornik „Il Paese“ po kratkem, toda mučnim bolehanju v jako mladostni dobi — zmrznil. Pomankovalo mu je „sape“ in potem ni čuda, da ga je „stisnil“ sedanji mraz.

Občni zbor tržaške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se je vršil minolo nedeljo popoldne v navzočnosti dovolj

nega števila družabnic. Predsedovala je podpredsednica gospa Ponikvarjeva. Pozdravivši zbrane družabnice in predstavivši vladnega zastopnika, višjega komisarja gosp. Bacherja pozvala je tajnico, gospodičino Marico, da prečita svojo poročilo o delovanju podružnice v minolem letu. (To poročilo najdejo č. čitatelji na drugem mestu. Ured.) Poročilo se je potrdilo soglasno, kakor tudi poročilo blaginje, gospodič. Mankočeve. O točki „posamične želje“ se ni oglašila nobena družabnica, zбоk česar je zbor prešel k volitvi novega odbora. Ker g. Trudnova ni hotela več prevzeti predsedništva, predlagala je gospa Metlikovičeva, da se izvoli predsednico gospa Pertotova, kar se je tudi zgodilo. Zahvalivši se na izkazani časti obljubila je gospa Pertotova, da hoče storiti vse, kar je v njeni moči, za korist podružnice. Tajnico je bila izvoljena gospodična Nadliškova, blaginico gospod. Mankočeva, odbornicami pa gospi Macákova in Ponikvarjeva ter gospod. Delkinova.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda darovala je gospa Natalija Trudnova, izstopivši iz odbora, 20 kron z željo, da bi ista bolj napredovala. Presrečna jej hvala!

Za Svetolovansko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda, da ista postane pokroviteljica, nabralo se je med botri 1 krono 36 stot. v hiši g. A. Gropajca in to pri slavljenju krsta njega hčerke Zorice.

Ko cert gospe Podgornik-Tolomei se je zaradi influence pevke Schöntag moral odločiti do dne 21. t. m.

Zapreke v železniškem prometu. Včeraj ni prišla Dunajska pošta, knjižni proga Trst-Ljubljana je vedno še zamejena. Danes je nastalo lepo vreme, zбоk česar se je nadejati, da prestanejo skoro vse te nevskečne zapreke v prometu.

Odjemalca „Edinosti“ v okraju Barriera opozarjamo, da gospod Karol Colja prodaja „Edinost“ v ulici Arcata namesto v bivši tobakarni, v žganjariji poleg iste.

Iz Ljubljane nam pišejo: Na veliko svoje začudenje čitamo v 26. šte. „Edinosti“, da se je letošnja „Sokolova“ maskarada v Ljubljani primerno jako slabo obnesla, kar je čisto neresnično. Vaš poročevalec najbrž ni bil na maskaradi in zato menda misli, da se ni dobro obnesla; zagotavljam Vas pa, da se njegova nenavzočnost ne sme smatrati za neuspelost maskarade.

Kaj misliš, čudnimi društvenimi razmerami, ne vemo; vsekakor pa bi dobro bilo, da to malo pojasni. „Sokola“ od tedna do tedna narašča članov; čemu torej metati ka menje za njim!

Iz Sezane nam pišejo, da so tamošnjemu ognjegasnemu društvu darovali še nastopni gospodje po 1 gld.: Brear Fran, Rožič in Čekada K. — Srčna jim hvala!

Razprava proti izgrednikom v Piranu.

(Konec). Takoj po otvorenju razprave (ob 9. uri zjutraj) ukazal je predsednik, dež. sodišča svetovalec vitez Defacis, prečitati razne spise preiskave. Ti spisi opisujejo podrobno izgrede, ki so se dogajali v Piranu od 17. do 22. oktobra min. leta; posebno natanjko so opisani dogodki iz tista noči na 22. oktobra. Iz teh spisov je razvidno, da so se dotične demonstracije povspele do popolne nastaje. To je jasno razvideti iz pismene izjave okr. sodnika v Piranu, g. Ivana Marcolina. Čitanje izjave župana Piranskega, dr. Dominika Fragiaceo, pretrgal je predsednik, izjavivši, da ta izjava nima nikakoršne važnosti. Župan Fragiaceo ne zahteva nikakoršne odškodnine za škodo, ki so jo izgredniki povzročili na občinski lasti. Predsednik je zajedno vprašal, dali želijo stranke, da se prečita ta spis. Branitelji tega niso zahtevali, javni tožitelj pa je izrekel željo, da se prečita iz tega spisa samo odstavek, ki se glasi: „Ves Piran je samo jedna obitelj in zaradi tega se nikdar ne dozna ničesar gotovega glede demonstracij, o katerih se razpravlja“. (In ta gospod je vedno še župan Piranski!!! Stavec)

Važna je tudi izjava zasebnice Marije Predonzan. Tudi ta opisuje živimi barvami dogodke zatrijajoč, da je po njenem menenju vse rogoviljenje moralo biti pripravljeno in dogovorjeno ter da je vedenje množice napravilo nanjo utis, kakor da je bila ista poslana navlašč v ta namen.

Zatem so prečitali policijske svedoče o prejšnjem življenju obtožencev. To so vam

lepe ptice! Anton Parenzan bil je že 9krat kaznovan radi prestopkov (2krat zaradi tatvine); Fran Mujesan 6krat zaradi hudodelstev (3krat zaradi tatvine) in 14krat zaradi prestopkov (5krat zaradi tatvine); bil je tudi pod policijskim nadzorstvom; Benedikt Fonda bil je že 13krat kaznovan (3krat zaradi hudodelstev in 3krat zaradi tatvine); Ivan Petronio 5krat (3krat zaradi tatvine); Jernej Fragiaceo 3krat zaradi tatvine; Kajetan Petronio 4krat (2krat zaradi tatvine); Julij Rossetti bil je kaznovan 1krat zaradi hudodelstva tatvine, 2krat zaradi prestopkov. (Glede tega poslednjega je bilo sodišče že dovolilo, da ga oddajo v prisilno delavnico.) Nekaznovani so torej le Friderik Ruzzier, Jug, Vincenc Fonda, Ivan Viezzoli in Petronio-Nosella. Tudi svedoča političnih oblasti je obtožencem jako neugodna; vsi so opisani kot ljudje, ki so naklonjeni javnemu nasilstvu in političnim prestopkom. Ob 10^{1/2} ure pričeli so govori. Javni tožitelj govoril je energično, temeljito, nepretržno dve celi uri. Zahteval je po zakonu oistro kazni za vse obtožence. Iz govora državnega pravdnika je znamenita izjava, da taki ljudje niso vredni, da bi se borili za plemenito narodno čutstvo. Tatovom ne gre taka čast! „Pričakoval sem — rekel je govornik — da mi bodo stali nasproti poštenjaki, kateri so prestopili zakon, ker jih je v to sililo narodno čutstvo; toda, kako neprijetno iznenaden sem bil, obvestivši se o prejšnjem življenju osmerice obtožencev! O jednem med istimi je izrečeno dovoljenje, da se ga sme staviti pod policijsko nadzorstvo, o jednem drugem pa celo, da ga pošljejo v prisilno delavnico. Siromaki so, kakor nam je to povedal „dragoceni“ svedok Iv. Parenzan, toda siromašni ljudje se ne ganejo, ako jih ne podpirajo drugi. In ravno te ljudi zapeljali so drugi. Le drugi so jih prisilili do vandaličnih činov, opisanih v obtožnici. Te obtožence imamo, med tem ko so moralni provzročitelji ostali skriti in kolikor je bila vestna preiskava, jih vendar nismo mogli najti.

Tu moram — nadaljeval je govornik — omeniti besede župana piranskega, ki se je izjavil: „Piran je jedna sama obitelj in nikdar se ne dozna ničesar pozitivnega.“ Obtoženci torej, ki mi stojé nasproti, niso drugo nego zavrzenci, orodje v rokah oseb, katerih nismo našli. Tu ima zopet prav pregovor, ki pravi: „Smetje plava na površju.“ To sem omenil zaradi tega, da ne bi se zahtevalo, da se te ljudi obsodi zaradi političnih pregreškov, ampak obsodi naj se jih izključno le zaradi navadnih hudodelstev. Nikdar naj se ne reče, da so taki ljudje vredni venca političnih mučnikov!

Zatem je govornik opisal posamična dejstva in dokazal, v koliko so krivi pojedini obtoženci.

Govori vseh štirih odvetnikov-braniteljev trajali so štiri ure. Popolnoma novo stvar povedal nam je odvetnik dr. Ricchetti. V svojem govoru je namreč naglašal med ostalim to-le: „Pri nas Italijanih je zvonjenje demonstrativno dejanje (?) in nikdar ni nikomur prišlo na um, da bi si je tolmačil drugače. Ne razumim zatorej, kako se more tožiti javnega nasilstva one, ki so v dotični noči dali duška svojemu navdušenju (!) ali sploh občutku z zvonjenjem!“

Ob 3^{1/2} uri pop. pretrgal je predsednik razpravo in jo sezval v nadaljevanje ob 7. uri zvečer. Ob 8. uri prečitalo je sodišče razsodbo v prisotnosti mnogobrojnega občinstva. Obsojeni so vsi demonstrantje, izvzemši Friderika Ruzzierja, ki je oproščen. Dobili so: 1. Josip Jug 10 mesecev; 2. Anton Parenzan-Ore 2 leti in pol; 4. Benedikt Fonda-Ban 2 leti; 5. Juri Giral-di-Gravisan 1 mesec; 6. Josip Petronio-Cassandra 6 tednov; 7. Ivan Petronio-Nosella 14 mesecev; 8. Jernej Fragiaceo-Bambinello 7 mesecev; 9. Ivan Viezzoli-Cinche 13 mesecev; 10. Vincenc Fonda-Bebbo 18 mesecev; 11. Kajetan Petronio-Tano 20 mesecev; 12. Julij Rossetti 6 mesecev (oproščen obtožbe zaradi poneverjenja); 13. Romul Giral-di 4 mesece poostrene ječe.

Izvemši Romula Giral-di, ki hoče vložiti pritožbo ničnosti, izjavili so vsi „nedolžni“ (kakor so trdili popred) obsojenci, da se podvržejo obsodbi. Anton Parenzan, Fran Mujesan in Vincenc Fonda pa hočejo uložiti utok, da jim se zniža kazni.

Smrtna obsodba v Budimpešti. Dne 5. t. m. zjutraj izvršila se je na dvorišču sodišča v Budimpešti smrtna obsodba na morilecu Pavlu Franku. Frank je bil umoril štiri osebe. Umrl je skesan in udan v svojo nemilo osodo, katero si je nakopal sam. Zadnje njegove besede bilo so: „Priporočam svojo dušo Tvoji milosti o Gospod Jesus Kristus usmili se me!“

Policijsko. Polic. ofic. g. Tiz prijel je 25letnega težaka Antona Pensa iz Trsta, pristojnega v Zagorje pri Postojini in 29letnega sodarja Frana Tragerja iz Trsta, katera sta te dni ukradla natakarku gostilne „Alla Nuova Abbondanza“ zimsko suknjo, vredno 45 gld., in 20 gld. v gotovem denarju, ki so bili shranjeni v žepu suknje. Suknje našli so v zastavljavnici, denar sta bila tatova sveda že zapravila. — Izvoščeku Mateju Bonazzi, stanujočemu v ulici del Boschetto hšt. 226, ukradli so nepoznani tatovi 80 kokošij, vrednih 100 gld.

Loterijske številke, izžrebane 28. t. m.:
Praga 21, 32, 28, 12, 47.
Lvov 46, 61, 88, 23, 81.
Sibinj 6, 23, 59, 72, 10.

Najnovejše vesti.

Volosko 7. Pri včerajšnji volitvi za II. razr. smo propali. Nasprotniki so dobili po 17, naši po 11 glasov. Pri današnji volitvi v I. razredu so dobili naši do 2. ure popoldne 26, nasprotniki 5 glasov. V tem razredu je zmaga zagotovljena naši stranki. (Ker je naša stranka zmagala tudi v III. razredu, preide vodstvo občine v narodne hrvatske roke. Ur.)

Dunaj 7. Knez Lobanoy je danes opoldne odpotoval v Peterburg.

Dunaj 7. Proračunski odsek je vsprejel v svoji včerajšnji seji prve tri naslove v proračunu ministerstva za notranje stvari. Med sejo je objavil minister gledé nabave zdravilnega seruma proti daviči, da se je potrebno število konj pomnožilo ter da bode tudi vnanja potreba pokrta tekot poletja.

Dunaj 7. Predpoldne je bila otvoritvena seja petega avstrijskega shoda poljedelcev. Navzoči minister poljedelstva je zagotovil, da bode vlada skrbno uvaževala želje in navsote shoda.

London 7. Japonci so vzeli Ninčvang.

Peterburg 7. Prestolonaslednik je odpotoval v Algirje. Bivši minister Višnegradski je nevarno obolel.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.78 — 6.77
Pšenica za jesen 1895 7.13 do 7.14 Oves za spomlad 6.23 6.25 Ri za spomlad 5.52 5.54 Koruza za maj-juni 6.26 6.28.
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.70 — 6.75, od 79 kil. f. 6.80 — 6.85 od 80 kil. f. 6.85 — 6.90, od 81 kil. f. 6.90 — 6.95, od 82 kil. for. 6.95 — 7. —.
Ječmen 6.41 — 8.20; proso 6.20 — 6.80.
Pšenica: Srednje ponudbe, povprakevanje živahno cena vedno raste. Prodalo se je 35000 mt. st. Vreme: milo.

Praga. Norajinirani sladkor za mare f. 12.15

maj 12.32 nova letina 12.75

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev procoj f. 28 25 — 29. Mare Avg. f. 29.50 — — Concasé za mare-april 29.50 — —. Četvorni za mare 30.75. V glavah (sodih) za mare 30.75.

Havro. Kava Santos good average za mare 93.25 za juli 94 —.

Hamburg. Santos good average za mare 77.25 maj 78.25, september 75.75.

Dunajska borza 7. marca 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.45	101.35
„ „ „ „ v srebru	101.40	101.30
Avstrijska rentna v zlatu	125.10	125.15
„ „ „ „ v krouah	101.30	99.30
Kreditno akcije	392.25	398.10
London 10 Lst.	123.70	123.50
Napoleoni	9.79 ^{1/2}	9.78 ^{1/2}
20 mark	12.08	12.07
100 italj. lir	45.60	45.40

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah
ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni
katarr, dobiva se v olikovani lekarni
PRAXINER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.
Poštne pošiljke izvršujejo se neutegoma.

Tinct. chinae nervotica comp.
Prof. dra. Liebera živce okrepčujoči
ELIKSIR

Jedino pravi s varstveno znamko križ in sidro.
Pripravljen po predpisu v lekarni Max Fanta v
Pragu. Ta priprava je že več let znana kakor
izvrstno živce okrepčujoče sredstvo. Steklenica po
gld. 1. 2 in 3.50. Dalje pripravljajo se **šelodolne**
kapilice sv. Jakoba kot večkrat izkušeno do nade
sredstvo. Steklenica 60 nč. in 1 gld. 20 nč. Do-
biva se v lekarnah. Glavna zaloga: L. karna Sa-
ravalle v Trstu; dalje: lekarna Zanetti v Trstu;
stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefans-
platz, kakor tudi v drugih lekarnah.